

WELKOM

De Zandwaaier

Waar je alles te weten komt over de duinen van Nationaal Park Zuid-Kennemerland

ANNELIES BOUTELLIER

De duinen van Nationaal Park Zuid-Kennemerland worden voor een groot deel beheerd door PWN. Dat betekent Puur Water en Natuur. De antieke pompgebouwen van deze waterleverancier leenden zich uitstekend voor de vestiging van een bezoekerscentrum. Het werd De Zandwaaier, waar van alles te beleven is.

Industrieel monument De Zandwaaier (1898), een ontwerp van architect Jan Schotel. Dit voormalige machinegebouw van de Haarlemsche Waterleidingen huisvest sinds 1998 het bezoekerscentrum van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Foto: De Zandwaaier.

Het is heel speciaal om het terrein van De Zandwaaier op te lopen. Je staat er voor die prachtige oude pompgebouwen, waarvan er één is omgebouwd tot bezoekerscentrum van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland.

Ik word ontvangen door Margo Slot, teamleider van het bezoekerscentrum, en Tineke Hoogeboom, namens het IVN coördinator voor communicatie en educatie, werkzaam bij het Nationaal Park. Op weg naar hun werkruimte loop ik langs een vitrine met allerlei soorten paddenstoelen. Als ik goed kijk, zie ik dat ze van klei zijn en prachtig gekleurd. Gemaakt door een aantal vrijwilligers van het IVN, wordt me verteld.

Activiteiten voor iedereen

De Zandwaaier is een van de bezoekerscentra in de duinen en een bijzonder actief centrum. "We zitten hier in een dichtbevolkte omgeving met veel gemeenten die aan het duingebied grenzen," licht Margo toe. "We werken met een groot pakket activiteiten en daar is veel animo voor". Bezoekers kunnen hier rugzakjes, schatkisttochten, speurtochten, gps-tochten en nog veel meer huren, activiteiten voor jong en oud.

Naast deze individuele activiteiten worden er jaarlijks ongeveer 120 groepsexcursies georganiseerd, door het hele park heen. De Kennemerduinen, het deel van het park waar De Zandwaaier staat, scoort goed met het wild dat hier rondloopt. Als het meezit, kan je hier herten, reeën en niet te vergeten een groep wisenten zien. Daarnaast lopen er nog Schotse Hooglanders, Koniks en Shetlandpony's. Margo: "Vooraf voor de excursies die wat buiten de orde vallen, is veel belangstelling. Dan moet je denken aan een tocht door een afgesloten gebied, bijvoorbeeld om de wisenten te zien, een excursie na zonsondergang of een nachtwandeling. De begeleiding is in handen van een boswachter of van een vrijwilliger. Het IVN beschikt momenteel over 35 excursieleiders, maar we werken ook samen met andere clubs."

Naarmate de leeftijd stijgt, stijgt het kennisniveau. De gretigheid en het enthousiasme waarmee kinderen zich onder leiding van een gids in de natuur storten, blijft. De educatieve medewerkers van De Zandwaaier bieden een ervaring die elk mens kan verrijken.

Foto: De Zandwaaier.

Elke scholier één keer in het park

Educatie is een van de vier taken van de Nationale Parken. De Zandwaaier richt zich heel actief op de basisscholen in de omgeving en heeft voor alle leeftijdsgroepen een apart programma ontwikkeld. Margo: "Kinderen op de basisschool kunnen we nog echt in contact brengen met de natuur. Als ze dat niet van huis uit meekrijgen is dat soms voor het eerst. Wij vinden dat ieder kind in de omgeving van een Nationaal Park minstens één keer in zijn schooltijd in dat park geweest moet zijn."

"Het valt op dat kinderen soms geen idee hebben over dit gebied. Dat zie je aan de meisjes. Die komen in een dun jurkje aanzetten, terwijl het koud is, hard waait en we naar het strand gaan," vervolgt Tineke. "Maar de kinderen zijn allemaal erg enthousiast en vinden het park een belevenis. En wij maken ook van alles met ze mee. Zo vertelde nog pas geleden Bernadette, een van de vrijwilligers, wat een kind antwoordde op de haar vraag wat een konijn doet als een vos voor de ingang van zijn hol staat. Zei dat kind: dan doet hij de deur dicht en gaat in de keuken zitten." Ik vraag Margo en Tineke naar hun topervaring bij De Zandwaaier. Dat was, vinden ze allebei, de dag waarop in de ochtend 300 leerlingen van één school op bezoek waren en allemaal aan een activiteit meededen en er op dezelfde dag 's middags nog 70 kleuters langskwamen.

Een nieuwe Zandwaaier in de maak

Alle activiteiten zijn bedoeld om bij mensen de beleving van de duinen te verdiepen. "Het is telkens een wankel evenwicht tussen beleven en informeren. We gaan ervan uit, dat mensen als ze meer weten over het gebied, er ook meer aan kunnen beleven, maar het moet geen overkill worden. Het moet niet zo worden dat iemand druk op z'n mobiel iets staat te lezen, terwijl op dat moment net een vos langs loopt," gaat Margot verder.

De informatie wordt in De Zandwaaier zo leuk en toegankelijk mogelijk gebracht. Dat is te zien aan de inrichting van het gebouw en de ruimte eromheen, maar ook aan de aansprekende, interactieve website (www.np-zuidkennemerland.nl). Beide zijn een bezoek meer dan waard. En dan is er nog het prachtige park zelf. Samen zijn we het er roerend over eens, dat we hier in een heerlijk gebied zitten. En er komt een grote verandering aan: als alles goed gaat begint het park volgend jaar maart met de bouw van een nieuw bezoekerscentrum. Margo: "Zolang we hier zitten genieten we nog van dit gebouw, maar we kijken erg uit naar de nieuwe plek. Dit hier is wel erg oud en weinig duurzaam. Dat wordt heel anders met het nieuwe gebouw." En ja, de

Sommige kinderen maken voor het eerst kennis met de natuur als ze een bezoek brengen aan De Zandwaaier in het kader van het natuurprogramma voor het basisonderwijs. Foto: De Zandwaaier.

plaatjes in de brochure zien er veelbelovend uit. "Bovendien wordt de locatie veel beter. Dan zitten we aan de overkant van de weg vlakbij 't Wed, de kant waar iedereen langskomt. En dan nog iets: de mensen vinden vooral dit gebouw indrukwekkend. En het gaat óns juist meer over wat hier te zien en te beleven is".

ANNELIES BOUTELLIER IS COLUMNIST EN REDACTEUR VAN DUIN EN HEEFT HAAR EIGEN BEDRIJF IN COMMUNICATIETRAINING EN COACHING.

